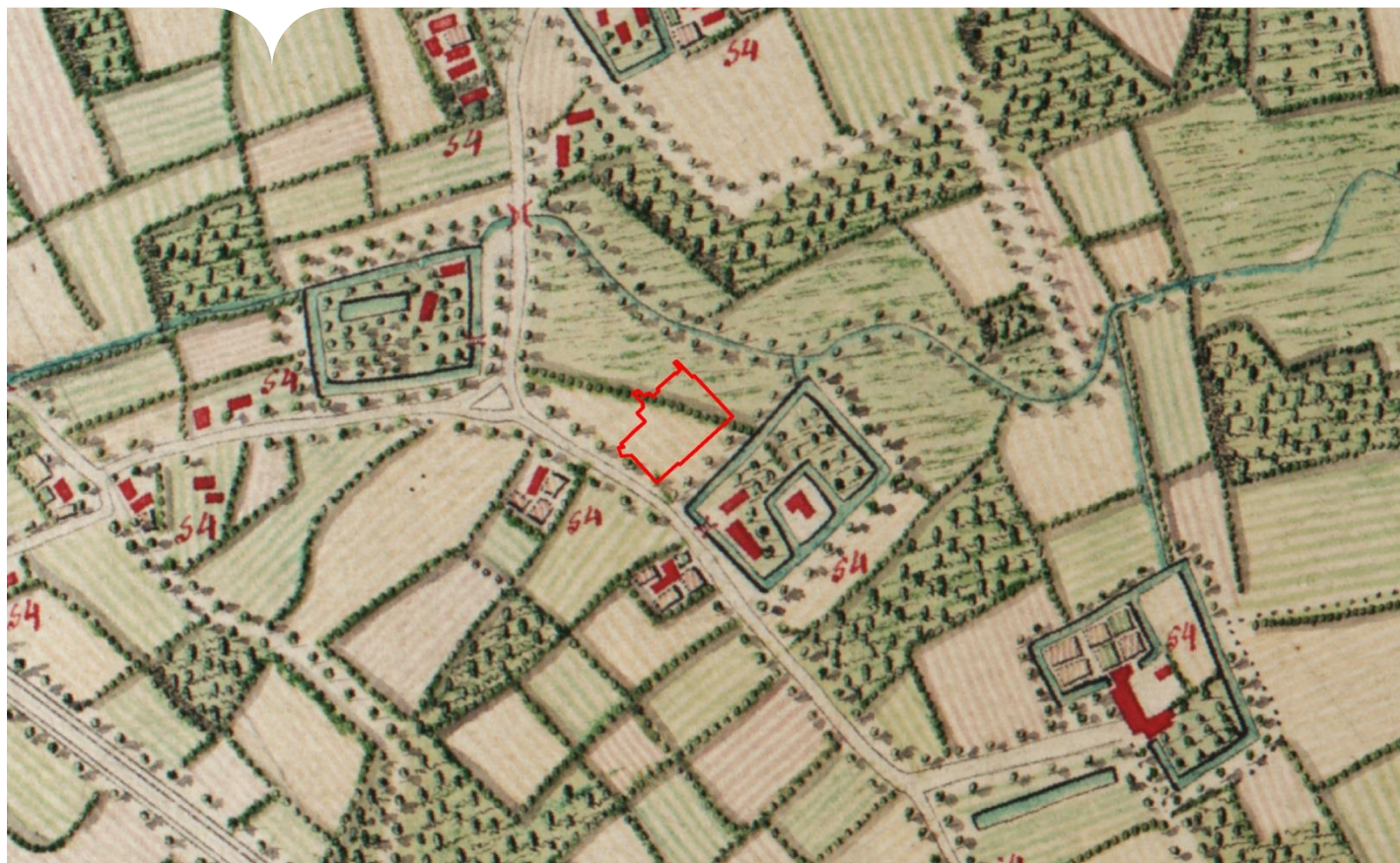

STADSARCHEOLOGIE GENT

Gentbrugge, Dienstencentrum Braemkasteelstraat

Archeologienota

Projectcode 2020G27

15 juli 2020

DEEL 3 – PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Stad Gent

Departement Stedelijke Ontwikkeling – Dienst Monumentenzorg en Stadsarcheologie Gent

Publicatiedatum

15 juli 2020

Contact

Gunter Stoops

Gunter.stoops@stad.gent

Tel. 09/2665773

<https://stad.gent/nl/cultuur-sport-vrije-tijd/cultuur/stadsarcheologie>

Postadres

Stad Gent – Dienst Monumentenzorg en Stadsarcheologie Gent

Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Bezoekadres

Dulle-Grietlaan 12, 9050 Gentbrugge

Tel. 09 266 57 60

Inhoud

1. Administratieve gegevens/technische fiche	4
2. Synthese	5
3. Gemotiveerd advies en programma van maatregelen	7
3.1. Impactanalyse	7
3.2. Gemotiveerd advies	8
3.2.1. Landschappelijk bodemonderzoek:	8
3.2.2. Geofysisch onderzoek	8
3.2.3. Veldkartering	9
3.2.4. Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek	9
3.2.5. Proefsleuven en proefputten	9
3.2.6. Archeologische opgraving via werfbegeleiding	9
4. Programma van maatregelen	10

1. Administratieve gegevens/technische fiche

Projectcode	2020G27
Locatie	Oost-Vlaanderen, Gent, Gentbrugge, Dienstencentrum Braemkasteelstraat
Kadaster	Afdeling 21 Sectie A nr. 443m
Bounding Box	xMin,yMin 107608, 191931 xMax,yMax 107721, 192051
Erkende archeoloog	Gunter Stoops, OE/ERK/2015/00013

Figuur 1: Situering projectgebied op het hedendaags kadaster (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

2. Synthese

Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het transformatieontwerp Dienstencentrum Gentbrugge, Braemkasteelstraat te Gent. Deze aanvraag behelst herinrichting van het bestaande gebouw en de realisatie van een nieuwbouw.

De projectoppervlakte bedraagt 6415 m², het projectgebied is gelegen buiten de Archeologische zone 'Historische stadskern van Gent'. Een archeologienota is wettelijk verplicht en noodzakelijk.

Tijdens het bureauonderzoek werden enkele onderzoeksvragen gesteld:

- > Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
De projectzone ligt op ca. 3 km ten zuidoosten van het historische centrum van Gent en was tot einde van de jaren 1960 als akkerland in gebruik. Er zijn geen archeologische aanwijzingen binnen de zone bekend.
- > Zijn er gegevens gekend over de eventuele verstoring van de bodem?
De plek van de huidige bebouwing (die ook behouden blijft) is verstoord wegens grotendeels onderkelderd of van een kruipkelder voorzien. De omgeving binnen het gebied is door regenafvoeren, riolering (en putten) en leidingen doorsneden en bovendien met een gefundeerde verharding afgewerkt.
- > Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het projectgebied?
Het uitgevoerde bureauonderzoek geeft aan dat men binnen het projectgebied rekening moet houden met sporen uit de middeleeuwen of ouder. Op het postmiddeleeuwse kaartmateriaal staat het perceel steeds als akkerland afgebeeld.
- > Wat is de impact van de geplande werken?
De geplande werken, in casu een nieuwbouw en een BEO-veld zullen de ondergrond verstoren.
- > Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
Op basis van het gevoerde bureauonderzoek kan gesteld worden dat de projectzone minstens sinds de middeleeuwen als akkerland in gebruik is. Mogelijke archeologische sporen zullen dan ook middeleeuws of ouder zijn. Er zijn echter geen archeologische sporen gekend en de projectzone is door de bestaande verstoringen al erg versnipperd.
- > Is het nodig andere vormen van vooronderzoek in te schakelen om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden?
Op basis van het gevoerde bureauonderzoek is het mogelijk dat deze plek een potentieel aan archeologische informatie herbergt. Maar de aard van de informatie betreft het gebruik - minstens sinds de middeleeuwen - als akkerland. Eventuele archeologische sporen uit middeleeuwen of ouder zullen zeker deels verstoord zijn door infrastructuurwerken en staan bovendien wegens de relatief kleine oppervlakte geïsoleerd.

Andere vormen van archeologisch vooronderzoek zullen hier geen meerwaarde opleveren, het potentieel karakter van de zone is gekend.

Vanuit deze wetenschap doet Stadsarcheologie Gent in het Programma van maatregelen een voorstel van GEEN verder archeologisch onderzoek gekoppeld aan de omgevingsvergunning.

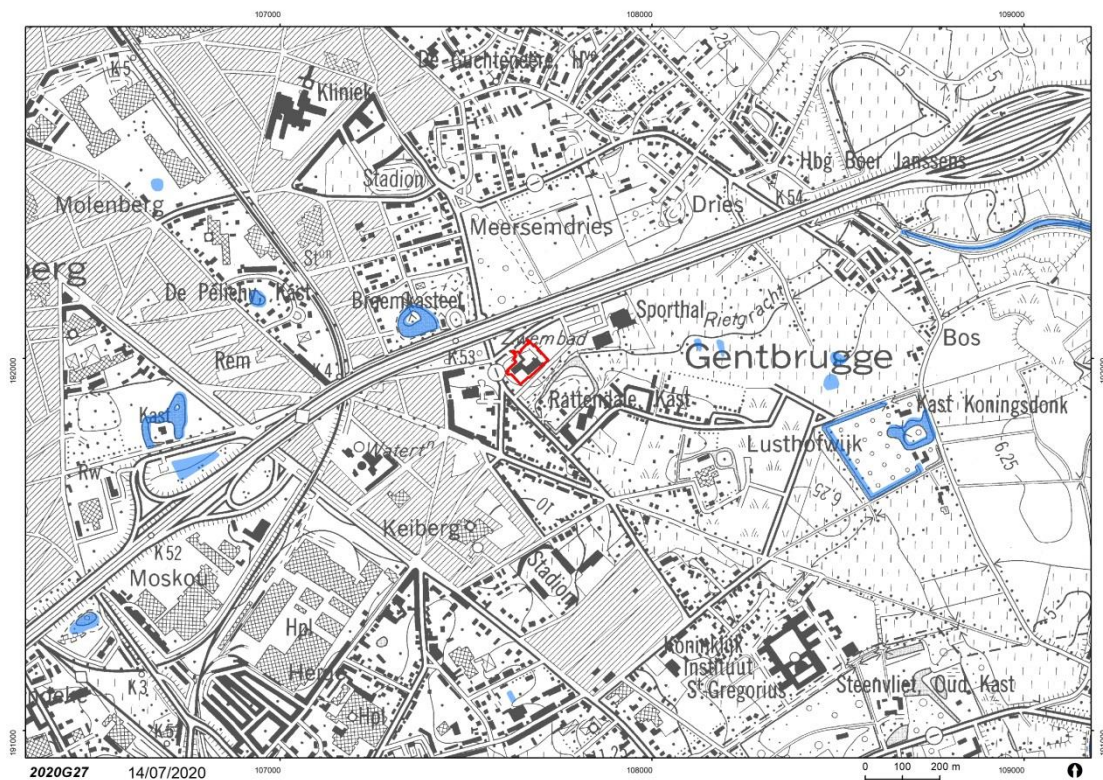
3. Gemotiveerd advies en programma van maatregelen

3.1. Impactanalyse

Binnen het projectgebied van 6415 m² bestaande uit bebouwing uit de jaren 1970, en een verharde afwerking wordt een nieuwbouw en een BEO-veld gerealiseerd. Deze laatste hebben een impact op het archeologisch bodempatrimonium. De verstoring voor de nieuwbouw bedraagt slechts ca. 600 m², het BEO-veld bestaat uit 95 boringen (diameter 15 cm) met tussenafstand 5 m.

Op deze wijze zal in de resterende versnipperde ruimte de bodem verder verstoord en vernietigd worden. De boringen zelf zijn bijna verwaarloosbaar, maar de lussen moeten allemaal met elkaar verbonden worden wat een netwerk aan leidingen met zich meebrengt.

Daar de werken plaatsvinden in een reeds versnipperde bodem en op een relatief beperkt oppervlak zullen eventuele sporen ook geïsoleerd staan en niet of moeilijk te koppelen of te interpreteren in een ruimere context.

Figuur 2: Situering projectgebied op de Topografische kaart 1981 (NGI en AGIV)

Figuur 3: Situering projectzone op de orthofoto van 2018 (Eurosense Belfotop & Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.2. Gemotiveerd advies

Rekening houdende met de criteria uit de Code Goede Praktijk (CGP), hoofdstuk 5.2, werd de noodzaak tot verder vooronderzoek afgewogen:

3.2.1. Landschappelijk bodemonderzoek:

Cfr. CGP 7.3: Het landschappelijk bodemonderzoek heeft als doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door een gerichte staalname.

Voor dit project zal een landschappelijk booronderzoek weinig zinvolle kenniswinst kunnen leveren gezien geweten is dat de kans op een volledig bewaard bodemprofiel zeer klein is wegens de bestaande bebouwing en het werfterrein errond evenals de bestaande verharding. Bovendien is de zone grotendeels verhard en boren voorafgaand onmogelijk.

3.2.2. Geofysisch onderzoek

Cfr. CGP 7.4: Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten.

Dit type onderzoek zou gezien de bestaande toestand van het terrein, dat reeds onderhevig is geweest aan verstoringen geen zinvolle resultaten opleveren.

3.2.3. Veldkartering

Cfr. CGP 7.5: Veldkartering heeft tot doel om relevante archeologische indicatoren te zoeken door een visuele inspectie van een terrein.

Gezien het projectgebied volledig verhard/bebouwd is, is veldkartering ter hoogte van het Dienstencentrum Gentbrugge, Braemkasteelstraat niet zinvol om nuttige archeologische informatie te verzamelen.

3.2.4. Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Cfr. CGP 8.4 en 8.5: Het verkennend archeologisch booronderzoek heeft als doel archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Het waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel reeds opgespoorde archeologische sites te evalueren door middel van boringen.

In het geval van het project Braemkasteelstraat is een prospectie met als doel de lokalisatie en waardering van steentijdvindplaatsen niet van toepassing wegens verstoring door bebouwing, riolering en verharding zijn.

3.2.5. Proefsleuven en proefputten

Cfr. CGP. 8.6: Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven.

Op basis van het gevoerde bureauonderzoek, waaruit blijkt dat de geplande werken zullen plaatsvinden binnen een zone waarin het archeologisch erfgoedpotentieel goed ingeschat kan worden aan de hand van de geraadpleegde bronnen ; is deze onderzoeksmethode niet van toepassing.

Na afweging van de hierboven vermelde onderzoeksmethodes, wordt aldus geen verder archeologisch vooronderzoek aanbevolen.

3.2.6. Archeologische opgraving via werfbegeleiding

Op basis van het bureauonderzoek stelt Stadsarcheologie Gent GEEN verder archeologisch onderzoek voor. Het assessment van de historische, cartografische en gekende archeologische gegevens geeft geen aanwijzingen voor nog waardevol archeologische potentieel. In tegendeel, de ontwikkelingen sinds de jaren 1970 op het terrein zelf en in de directe nabijheid maken dat het eventueel aanwezige archeologische patrimonium reeds vernield of verstoord en versnipperd is. Bovendien gaat het om akkerland minstens in gebruik sinds de late middeleeuwen. De projectoppervlakte is te klein, te verstoord en te versnipperd om eventuele sporen uit oudere periodes duidelijk te kaderen en een meerwaarde te geven. Een investering in verder archeologisch onderzoek zou geen significante meerwaarde aan de archeologische kennisopbouw van het gebied leveren.

4. Programma van maatregelen

Voor het project Gent, Gentbrugge DC, Braemkasteelstraat adviseert Stadsarcheologie Gent GEEN verder archeologisch onderzoek.